

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Педагогічний Університет ім. Комісії Національної Освіти в Кракові
Інституту Нейропсихотерапії (Відень, Австрія)
Центр системно-орієнтованого консультування, лікування та психотерапії ZSB (Австрія)
Центр психічного здоров'я Тоом Паргі, (Таллін, Естонія)
Коледж Санта-Фе (США)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Хмельницький національний університет
Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Криворізький державний педагогічний університет
Регіональне представництво Уповноваженого Верховної ради України з прав людини
в Полтавській області
ГУ НП України в Полтавській області
ГУ ДСНС України у Полтавській області
Управління Патрульної поліції в Полтавській області
Гендерний центр Національного університету «Полтавська політехніка імені Ю. Кондратюка»

ПРОЯВИ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ НА РІЗНИХ РІВНЯХ СИСТЕМИ: СІМ'Я, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

Збірник наукових матеріалів

I Міжнародної науково-практичної конференції

23 листопада 2023 року

Полтава – 2023

реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 9 жовт. 2018 р.) Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. С. 425-428.

2. Гладуш В. А., Баранець Я. Ю. До питання формування професійної компетентності педагога інклюзивного закладу. Вісн. Дніпропетр. ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. Дніпропетровськ, 2015. № 1(9). С. 73–80.

3. Индекс инклюзии: загальноосвітній навчальний заклад : навч.-метод. посіб. / кол. упоряд.: О. О. Патрикеева та ін. ; під заг. ред. В. І. Шинкаренко. Київ : Вид. дім «Плеяди», 2013. 96 с.

4. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ : Самміт-Книга, 2009. 272 с.

5. Миронова С. П. Готовність майбутніх вчителів до запровадження інклюзивної освіти. Зб. матеріалів 7-ї Всеукр. наук.-практ. конф. «Соціальнопедагогічна робота в закладах освіти інклюзивної орієнтації». Хмельницький : Хмельн. ін-т соц. технологій ун-ту «Україна», 2012. С. 252–255

6. Шандрук С. К. Роль готовності до професійної діяльності у розвитку творчих здібностей майбутніх практичних психологів. Вісн. Харків. 203 нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Психологія. Харків : Вид-во ХНПУ, 2015. Вип. 51. С. 276–284.

ВПЛИВ СТРЕСОСТІЙКОСТІ НА СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Горошко Вікторія,

кандидат медичних наук, завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сучасні студенти, які стикаються з високим інтелектуальним та емоційним навантаженням під час навчання в університеті, часто виявляють тенденцію до негативної динаміки у ставленні до навчальної діяльності. Однією з головних причин такого явища є зниження рівня стресостійкості студентів у процесі навчання, що проявляється в порушенні когнітивних, емоційних, мотиваційних та поведінкових аспектів особистості студента. В контексті модернізації системи вищої освіти, яка відбувається відповідно до динамічних змін, що відбуваються в нашій країні та у світі, виникає потреба у формуванні конкурентоспроможного фахівця. Однією із ключових професійних характеристик такого фахівця є позитивне ставлення до своєї діяльності, емоційна стабільність та можливість прогнозування розвитку його особистості.

Сучасний стан проблеми свідчить про необхідність проведення комплексного дослідження впливу рівня стресостійкості студентів на покращення їх ставлення до навчальної діяльності, а також необхідна розробка психолого-педагогічної технології, що формує позитивне

ставлення студентів до навчальної діяльності шляхом підвищення їх стресостійкості. Виявлені та описані різні типи поведінки залежно від наявності у людини психологічних захисних механізмів та стратегій копіngu, присутніх в тих чи інших стресових ситуаціях. Окремі дослідження присвячені стресостійкості в рамках проблем педагогічної психології, проте вони в основному спрямовані на вивчення та розвиток стійкості до стресу у педагогів. Формування стресостійкості в навчальній діяльності студентів є малодослідженою проблемою, хоча деякі її аспекти відображені в працях ряду авторів.

Метою дослідження є вивчення впливу рівня стресостійкості студентів на їхнє ставлення до навчальної діяльності та розробка психолого-педагогічної технології для формування позитивного ставлення до навчання шляхом підвищення їхньої стресостійкості.

Стресостійкість є ключовим аспектом психічного здоров'я та адаптації особистості до стресових ситуацій. Вона визначається як здатність індивіда зберігати емоційну та психічну стабільність під час впливу стресорів. Фактори, що впливають на стресостійкість, включають особистісні особливості, рівень соціальної підтримки та досвід попередніх стресових ситуацій. Ставлення до навчання визначається особистісними уподобаннями, мотивацією та психологічним комфортом у навчальному середовищі. Позитивне ставлення до навчання пов'язане з ефективнішим засвоєнням знань, вищим рівнем самопочуття та бажанням досягти успіху. З іншого боку, негативне ставлення може бути результатом стресу, втоми, або невідповідності особистісних очікувань інтенсивності навчання. Узгоджений розвиток стресостійкості та позитивного ставлення до навчання є важливим для успішного пристосування студентів до вимог сучасної вищої освіти. Порушення цього балансу може призвести до погіршення якості освіти та загального благополуччя студентів.

В ході емпіричного дослідження, що охопило групу з 30 студентів закладу вищої освіти, було спрямовано увагу на вивчення рівня стресостійкості та його впливу на ставлення студентів до навчання. Вибір дослідницького контингенту враховував різноманітність студентів з різних факультетів для забезпечення репрезентативності вибірки. Щодо інструментів вимірювання, були використані перевірені та валідні шкали для визначення рівня стресостійкості та ставлення до навчання. Студентам було запропоновано відповісти на ряд питань, спрямованих на визначення їхнього рівня стресостійкості та виявлення особистісних особливостей, пов'язаних із ставленням до навчання. Дані були зібрані шляхом анкетування та після цього оброблені за допомогою статистичних методів. Застосовано кореляційний аналіз для визначення можливих зв'язків між рівнем стресостійкості та ставленням до навчання.

Отримані результати вказують на різноманітність взаємозв'язків між рівнями стресостійкості та ставленням до навчання у досліджуваній групі студентів. Це дозволяє врахувати індивідуальні особливості при розробці психолого-педагогічних стратегій для підвищення якості навчання та благополуччя студентів.

Результати емпіричного дослідження вказують на важливість вивчення та розуміння взаємозв'язку між рівнем стресостійкості та ставленням студентів до навчання. Отримані дані свідчать про те, що існує взаємодія між психологічною стійкістю студентів до стресових ситуацій та їхнім емоційним та мотиваційним відношенням до навчання. Студенти з вищим рівнем стресостійкості виявили схильність до більш позитивного ставлення до навчання. Зворотна залежність також підтверджується, що низький рівень стресостійкості може впливати на формування негативного ставлення до учбової діяльності. Отже, результати нашого дослідження вказують на необхідність удосконалення психолого-педагогічних підходів у вищих навчальних закладах. Спрямовані заходи на розвиток стресостійкості студентів можуть сприяти не лише покращенню їхнього психічного стану, але й позитивно позначитися на їхньому академічному успіху та загальному ставленні до навчання.

Практичні рекомендації:

1. Психологічні тренінги та розвиток стресостійкості: організувати для студентів психологічні тренінги, спрямовані на розвиток навичок стресостійкості. Це може включати практичні вправи, релаксаційні техніки та тематичні лекції.

2. Психологічна підтримка та консультування: забезпечити доступ до психологічної підтримки для студентів, де вони можуть отримати конфіденційні консультації та підтримку у вирішенні особистих та навчальних проблем.

3. Розробка програми саморегуляції: розробити програму саморегуляції для студентів, яка включає в себе методи самостійного контролю емоцій та стресу, а також реальні стратегії подолання труднощів.

4. Інформування професорського складу: провести навчання для викладачів та науково-педагогічного персоналу стосовно впливу стресу на студентів та способів сприяння їхньому позитивному ставленню до навчання.

5. Створення підтримуючого навчального середовища: забезпечити додаткові ресурси для створення підтримуючого навчального середовища, включаючи можливість перерв для відпочинку, доступ до рекреаційних зон та можливість участі в соціальних заходах.

6. Адаптація навчальних програм: переглянути навчальні

програми з урахуванням факторів стресу та забезпечити більше гнучкості для студентів у виборі та розподілі навчального навантаження.

Ці рекомендації спрямовані на створення оптимальних умов для розвитку стресостійкості та позитивного ставлення до навчання у студентському середовищі.

Список використаних джерел:

1. Кравцова, О. К. (2019). Стресостійкість особистості як психологічний феномен: основні теоретичні підходи. Вісник післядипломної освіти. Серія: Соціальні та поведінкові науки, (7), 98-117.
2. Мельник, А. В., Романько, Ю. О., & Романько, А. Ю. (2020). Адаптивний потенціал і стресостійкість сучасних сортів сої. Таврійський науковий вісник, 113, 85-91.
3. Kogut, O. (2020). Стресостійкість особистості в екстремальних умовах праці. Psychological journal, 6(3), 65-73.
4. Когут, О. О. (2020). Стресостійкість як елемент ефективної організаційної культури. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: «Психологія», 31(70), 4.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ

Клеценко Людмила,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Вишар Євгенія,

старший викладач кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти
Полтавського інституту економіки і права

Передумовою успішного навчання майбутніх фізичних терапевтів та якісного виконання ними професійних обов'язків у майбутньому є мотивація професійного становлення. Тому для практичної реалізації освітніх вимог сьогодення при побудові навчального процесу слід дбати про особистісну значимість професійного здоров'я для кожного студента, розуміння його як необхідної і привабливої особистісної потреби, не послаблюючи при цьому орієнтацію останнього на задоволення суспільних потреб, тобто суспільно-корисну діяльність. Зважаючи на це, традиційні освітні завдання формування базових професійних компетенцій (знань, вмінь і навичок) для ефективного формування мотивації професійного здоров'я недостатні, їх необхідно поєднувати з елементами всебічної професійної соціалізації майбутніх фізичних терапевтів, тобто формуванням відповідного суспільним цінностям світогляду,